

Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk

Jaarverslag 2019

Foto Ben de Kruijff

Inhoud

Voorwoord	3
Het weidevogelreservaat De Kroon	4
Verslag van het bestuur	5
Verslag broedvogels De Kroon/Vitens	9
Verslag vogels De Kroon.....	11
Verslag technische commissie	12
Verslag flora- en insecteninventarisatie De Kroon.....	13

Voorwoord

Voor u ligt het vijfde jaarverslag van onze stichting. Het vierde volle jaar, 2019, zit er op.

Het wordt wat saai, maar ook dit jaar was een jaar van goede ontwikkelingen. Verderop kunt u lezen dat de broedresultaten van de weidevogels weer beter zijn dan de voorgaande jaren. Alle inspanningen, in het bijzonder het aangepaste waterbeheer, werpen dus vruchten af.

Dit is mede het gevolg van de verder geïntensiveerde samenwerking met onze buurman Vitens. Deze stemt het beheer van zijn terreinen af op weidevogels, zodat er nu effectief een weidevogelleefgebied van zo'n 30 hectare is.

Op andere plekken op het Eiland van Schalkwijk werkt de gemeente aan vergelijkbare weidevogelleefgebieden. Enkele jaren geleden droegen wij de ideeën hiervoor aan bij de gemeente. Hopelijk gaat dit resultaten opleveren.

Zowel onze nieuwe burgemeester als de verantwoordelijk wethouder en een delegatie raadsleden bezochten de Kroon om met eigen ogen te zien hoe we hier werken aan weidevogelbescherming. Ook is ambtelijk goede samenwerking met de coördinator landschapsbeheer. Het Hoogheemraadschap was ook dit jaar weer behulpzaam bij het instellen van een optimaal waterbeheer.

Zonder onze vrijwilligers waren deze resultaten er niet geweest. De harde kern bestaat uit Ben de Kruijff en Tijmen Blokhuis. Diverse vrijwilligers hielpen bij het plaatsen en verwijderen van het vossenraster en het aanpakken van de vele zuring en distels op het land.

Ook dit jaar kijken wij terug op een goede samenwerking met onze pachters, de gebroeders Sturkenboom.

Sinds vorig jaar is onze stichting erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), met bijbehorende fiscale faciliteiten.

Dank aan allen die hebben bijgedragen aan het beheer van de Kroon!

Jan Buys
Voorzitter Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk

Foto Ben de Kruijff

Het weidevogelreservaat De Kroon

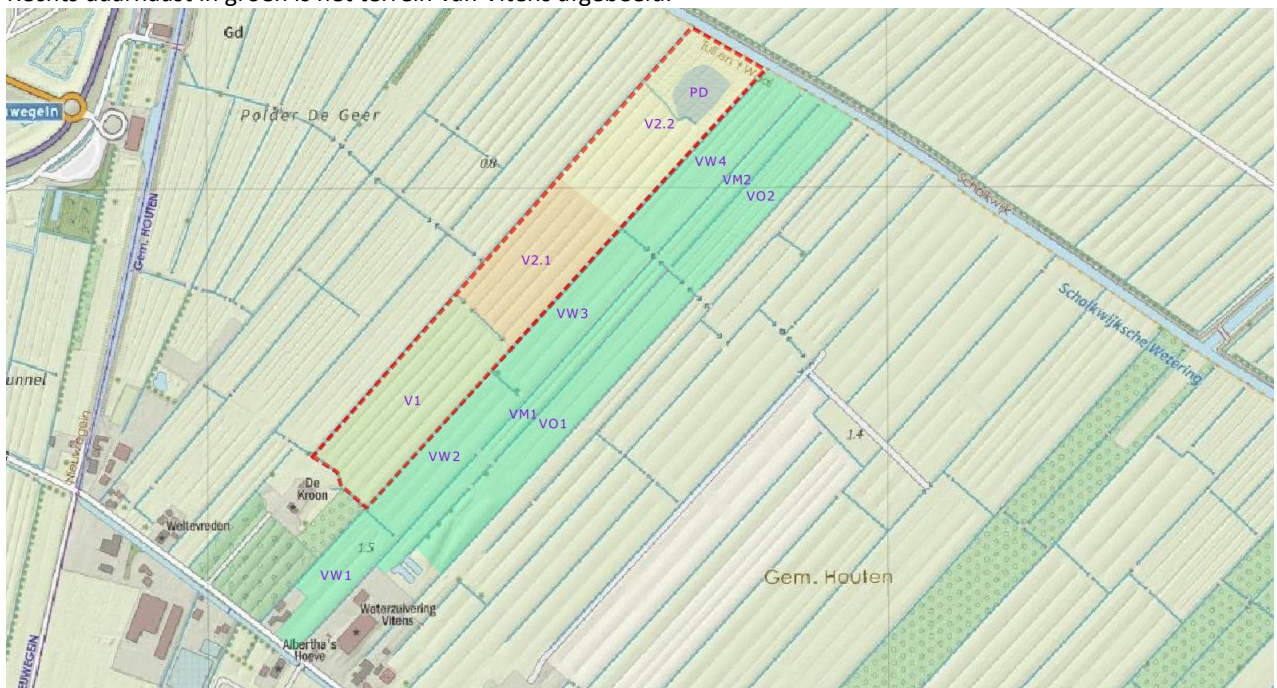
In 2014 heeft de gemeente ca 10 hectare weiland aangekocht ter compensatie voor het weidevogelbiotoop in Houten dat stukje bij beetje verloren gaat door de ontwikkeling van een bedrijventerrein en een sportpark aan de Meerpaal.

Dit compensatieplan is in overleg tussen de werkgroep Weidevogelbescherming van de Milieuwerkgroep Houten en de gemeente Houten tot stand gekomen. Enkele vrijwilligers van de Weidevogelwerkgroep Houten hebben vervolgens op 18 februari 2015 de Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk opgericht. Deze stichting pacht de grond van de gemeente en verzorgt in samenwerking met een veehouder het voor weidevogels optimale beheer. De keuze is op weiland De Kroon gevallen omdat dit weiland van oudsher weidevogelrijk is. Het land is altijd traditioneel gebruikt en er is bovendien een nat gedeelte (zogeneten 'plasdras') in aanwezig wat voor weidevogels een belangrijke trekpleister kan zijn.

In 2018 is het naastgelegen weiland door Vitens verworven ten behoeve van waterwinning. De stichting heeft met Vitens afspraken kunnen maken ook hier te komen tot weidevogelbeheer.

En meer in detail. Links De Kroon met de verschillende velden (V1, V2.1 en V2.2 en het plasdrasgedeelte (PD). Rechts daarnaast in groen is het terrein van Vitens afgebeeld.

Verslag van het bestuur

Samenstelling bestuur

Het bestuur kent een vijftal leden: Jan Buys (voorzitter), Jaap ten Boer (penningmeester), Esther Christenhuis (secretaris) en de algemene bestuursleden Arjen Vernooy en Ben de Kruijff (technische commissie).

Werkzaamheden bestuur

De bestuursleden hebben afgelopen jaar de verschillende taken uitgevoerd die direct aan hun bestuursrol zijn gekoppeld. Het bestuur onderhoudt banden met onder meer het gemeentebestuur van Houten, de Milieuwerkgroep Houten (MWH), de weidevogelwerkgroep van de MWH 'Houten Snip', het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden, Vitens, het Collectief Utrecht Oost en de ANV Kromme Rijnstreek.

Ontwikkelingen

ANBI status

Per 01 januari 2019 hebben we de ANBI-status toegekend gekregen en zijn we een Algemeen Nut Beogende Instelling. Al onze activiteiten komen ten goede aan het algemeen belang en onze financiën zijn openbaar en transparant en vindbaar op de website (www.wevs.nl).

Uitbreiding De Kroon en nieuwe weidevogelleefgebieden

Vitens heeft in 2018 gronden grenzend aan De Kroon gekocht. Wij zijn het gesprek met Vitens gestart om het beheer van deze gronden te richten op weidevogelbescherming. De gesprekken verlopen prettig en constructief. Het beheer door de pachter in 2019 is echter niet naar wens verlopen en Vitens heeft dan ook een andere pachter gezocht en gevonden. We gaan het nieuwe jaar met vertrouwen tegemoet.

Het nieuwe gemeentebestuur heeft in 2018 in het collegeakkoord 'Duurzaam, ondernemend en dichtbij' de ambitie geformuleerd meer weidevogelleefgebieden te realiseren en te onderzoeken of dit gefinancierd kan worden uit woningbouw: 'gruttowoningen'. De gemeente trekt dit proces dat zich grotendeels achter de schermen afspeelt.

Financiën

Verpachting van de weidegrond

De Stichting heeft in 2018 de pachtovereenkomst met de gebroeders Sturkenboom verlengd voor drie jaar. In 2019 heeft de NVWA het terrein opgemeten en is het aantal hectare in verband met het plasdras gedeelte naar beneden bijgesteld. Hierop hebben zowel de stichting als de gemeente de pachtprijs aangepast. Net als in voorgaande jaren is er een klein positief verschil tussen de pachtsom die Sturkenboom aan de Stichting betaalt en de pachtsom die de Stichting afdraagt aan de gemeente. Het verschil tussen pachtinkomsten en pachtafdracht wordt gebruikt om kleine werkzaamheden, aanschaf van onderhoudsmaterialen en algemene kosten te dekken en een zeker eigen vermogen voor de Stichting op te bouwen.

Financiële verantwoording

Jaap ten Boer, penningmeester van de stichting, heeft de begroting en realisatie 2019 opgesteld. In onderstaande overzichten staan de inkomsten en uitgaven van de Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk voor het kalenderjaar 2019 vermeld.

Bij de Stichting zijn vanaf 2017 ook gelden ondergebracht van de voormalige Vogelwacht afdeling Nieuwegein en de Vouchers weidevogelbeheer De Hoon. Gebied De Hoon ligt ook in Houten en de vrijwilligers die daar actief zijn, zijn niet verenigd in een stichting. Wij beheren de financiën voor dit gebied, de bedragen zijn gelabeld in onze boekhouding en worden alleen aan dit gebied gekoppelde activiteiten of uitgaven benut.

BEGROTING 2019			
INKOMSTEN		UITGAVEN	
Te ontv. pacht 2019 (€ 550,- p ha)	€ 5.368,83	Onderhoud vossenraster	€ 200,00
Bijdrage IJsvogelfonds (De Hoon)	€ 1.500,00	Onderhoud De Kroon	€ 400,00
Voucher Kruidenrijke grasstroken (De Hoon)	€ 1.000,00	Bestuurskosten	€ 50,00
-	-	Te betalen pacht 2018-2018 (80%)	€ 4.230,00
-	-	- Bankkosten	€ 130,00
-	-	- Webruimte	€ 50,00
-	-	- Vergoeding Weidevogelbeheer 2019	€ 2.000,00
-	-	- Weidevogelgebied. De Hoon	€ 1.500,00
Negatief saldo	€ 691,17	Positief saldo	-
Totaal	€ 8.560,00	Totaal	€ 8.560,00

REALISATIE 2019			
INKOMSTEN		UITGAVEN	
Ontvangen pacht 2019 Sturkenboom	€ 5.368,86	Onderhoud vossenraster	€ 130,90
Bijdrage IJsvogelfonds (De Hoon, plas-dras)	€ 1.500,00	Voorzieningen onderhoud de Kroon	€ 173,67
Voucher Kruidenrijke grasstroken (De Hoon)	€ 1.000,00	Bestuurskosten	€ --
Voucher weidevogelgebied (De Hoon, plas-dras)	€ 1.000,00	Betaalde pacht Gem. Houten2018-2019	€ 3.904,60
Gift Bonthuis tbv plasdraspomp De Hoon	€ 252,75	Bankkosten	€ 119,40
Gem. Houten, bijdr. weidevogelbeh. voorjr '19	€ 1.887,52	Webruimte en webhosting	€ 32,74
		Vergoeding Weidevogelbeheer 2019	€ 1.887,52
		Weidevogelgebied De Hoon, plas-dras	€ 2.752,75
		Aanvraag ANBI status (incl notaris)	€ 668,98
		Weidevogelgeb De Hoon, grasstroken	€ 1.000,98
Negatief saldo	€ --	Positief saldo	€ 337,59
Totaal	€ 11.009,13	Totaal	€ 11.009,13

BALANS BOEKJAAR 2019 (31-12-2019)			
		ACTIVA	
		31-12-2019	31-12-2018
Liquide middelen	Bank; saldo per 31 december 2019	€ 22.115,11	€ 21.777,52
Totaal		€ 22.115,11	€ 21.777,52
		PASSIVA	
		31-12-2019	31-12-2018
Passiva	Vermogen	€ 6.981,65	€ 6.775,61
	Nog te betalen pacht 2019	€ 3.060,00	€ 2.928,45
	Budget weidevogelbeheer	€ 8.715,68	€ 8.715,68
	Budget gelden Vogelwacht Utrecht (VWU)	€ 3.357,78	€ 3.357,78
	Budget gelden Weidevogelgeb. De Hoon	€ --	€ --
		€ 22.115,11	€ 21.777,52

31 december 2019
 Penningmeester Stichting Weidevogelbeheer EvS
 Jaap ten Boer

Beheer

Het gebied De Kroon kan niet floreren zonder het beheer dat de technische commissie voor haar rekening neemt. Ben de Kruijff en Tijmen Blokhuis hebben samen met een groep vrijwilligers alle beheerwerkzaamheden op het terrein De Kroon uitgevoerd om het weidevogelklimaat te optimaliseren.

We spreken onze dank uit aan alle vrijwilligers die hebben meegeholpen het afgelopen jaar! Ieder op heeft naar eigen mogen en kunnen een bijdrage geleverd. Zonder hun inzet en ondersteuning hadden we niet tot deze resultaten kunnen komen. In alfabetische volgorde noemen we hier graag:

Ad van Heuven, Arris Harskamp, Ben de Kruijff, Dirk Murray, Ewoud Plomp, Jan Vrerink, Janek Szyszka, Jonah Heidweiler, Kees Gijzen, Michiel van Schoten en Tijmen Blokhuis.

Het verslag van de technische commissie is separaat opgenomen in dit jaarverslag.

Monitoring en evaluatie

In 2016 is gestart met het opzetten van een systematische monitoring van de natuurwaarden, zowel fauna als flora. Met deze gegevens wil de Stichting naar haar financiers en andere belanghebbenden en belangstellenden verantwoording afleggen over het gevoerde beheer.

Inventarisatie flora

In juni 2019 hebben Karin Lenten, Frans Kok en Richard Janzen van IVN Nieuwegein een flora- en insecten-inventarisatie uitgevoerd. De lijst met plantensoorten op De Kroon telt ruim 120 verschillende plantensoorten en er zijn ook mooie insectenwaarnemingen gedaan. De lijst met waarnemingen staat in de bijlagen en staat ook vermeld op de website.

Overigens worden naast deze systematische inventarisaties zoveel mogelijk losse waarnemingen verzameld.

Waarneming vogels

Ben de Kruijff en Tijmen Blokhuis hebben gedurende het broedseizoen wekelijks de aanwezige (weide)vogels geïnventariseerd en hier verslaglegging van gedaan. Broedvogels met broedsucces waren grutto, tureluur, Kievit, kleine plevier, slobeend en wilde eend. Onder voorbehoud van broedsucces kunnen we daarnaast kraakeend, kuifeend, meerkoet noemen.

Verderop in dit jaarverslag staat de rapportage Vogeljaar 2019.

Communicatie en voorlichting

PR

Op 24 april heeft de verantwoordelijk wethouder Hilde de Groot een bezoek gebracht aan De Kroon in Tull en 't Waal. Hierbij is uitleg gegeven over de verschillende aspecten van het weidevogelbeheer.

De nieuwe burgemeester Gilbert Isabella heeft met landschap coördinator Koen Helling op 4 september ook een bezoek aan de Kroon gebracht.

Op initiatief van Hilde de Groot en Koen Helling vond op zaterdag 5 oktober jl. een [excursie](#) voor raads- en commissieleden plaats naar het weidevogelgebied.

Excursie

In mei 2019 hebben we voor de derde keer meegedaan met de Nationale Vogelweek van de Vogelbescherming door een excursie te organiseren naar De Kroon. Hiermee brengen we het gebied en onze activiteiten verder onder de aandacht van de nationale en lokale bevolking. De excursie was snel volgeboekt en daarnaast was een aantal deelnemers via de MWH. Vanaf het pad langs de Schalkwijkse weterring heeft een 30-tal belangstellenden het plasdras gedeelte, dat op dat moment goed bevolkt werd door veel verschillende weidevogels, De Kroon kunnen bekijken.

Website

Begin 2019 is de nieuwe website online gezet, de site is zowel op PC als mobiele telefoon goed te bekijken. Op deze site staat algemene informatie over de Stichting, De Kroon en het beheerplan. Jaarlijks komen hier de resultaten van de broedseizoenen waarnemingen van de vogels bij net als de inventarisatiegegevens van de flora en fauna. Ook de verantwoording in de vorm van het jaarverslag is hier vindbaar en kan gedownload worden. Het nieuwe webadres is www.wevs.nl. De site is ook te vinden via www.weidevogelbeheereilandvanschalkwijk.nl.

Lokale berichtgeving

Naar aanleiding van het bezoek door de raadsleden is er in oktober een verslag verschenen van het werkbezoek door Tjmm Corporaal in 't Groentje, het Houtense huis-aan-huis blad.

De excursie is ook via dit kanaal lokaal onder de aandacht gebracht.

Verslag broedvogels De Kroon/Vitens

Inleiding

Na de aanpassing van de plasdras in 2018 op De Kroon is dit voorjaar een inundatiesysteem aangelegd waarmee de greppels op V2.1 en V2.2 nat gemaakt kunnen worden. Dit veld is het meest hooggelegen en het minst weidevogelrijk. Ook deze werkzaamheden zijn gefinancierd door de gemeente Houten met hartelijke dank aan Koen Helling. Hiermee is het inundatiesysteem op De Kroon afgerond.

Ook dit jaar is ervan afgezien ruige mest uit te rijden omdat de hoeveelheid gras onverminderd hoog blijft. Het (te)hoge gras geeft wellicht nog beperkingen t.a.v. het broedresultaat. Ook dit voorjaar is er geen zuring/distel bestrijding gedaan om de broedvogels niet te verstoren. Bovendien is de hoeveelheid ridderzuring en akkerdistel flink afgenomen na de eerdere bestrijdingsrondes.

Het vossenraster is weer geplaatst gedurende het broedseizoen. De nieuwe locatie van de schuilhut geeft een beter beeld van de vogels bij de plasdras en maakt het ook mogelijk de kleurringcombinaties van vogels af te lezen. De gebruikelijke inventarisatie rondjes zijn gemaakt. De broedvogels op V1 lieten zich goed bekijken vanaf de container. De vogels bij Vitens werden vooral bekeken door Tijmen Blokhuis vanaf het Vitens perceel. Het gras is op 25 juni gemaaid.

Dit is het eerste jaar dat het naast De Kroon liggende perceel van Vitens een ander gebruik heeft gekregen. Dit omvat het niet mesten van de strook direct grenzend aan De Kroon en uitgesteld maaien (niet eerder dan 15 juni en alleen als er dan geen kwetsbare vogels meer zijn) en er is ook is een aanzet gemaakt van vernatting van een gedeelte van het land.

De broedvogels

Eind april/ begin mei lijkt er aanzienlijke predatie op te zijn getreden en zijn verschillende nesten leeggehaald en jonge vogels verdwenen. Het gebied wordt veelvuldig bezocht door kraaiachtigen, buizerds, een enkele kiekendief en blauwe reigers. Vooral deze laatsten zijn actief rond de plasdras.

Het vaststellen van het broedsucces op De Kroon is lastiger geworden nu ook verschillende weidevogels bij Vitens zijn gaan broeden en er migratie van jonge vogels tussen beide gebieden op lijkt te treden. Daarom worden de broedresultaten voor beide gebieden samen opgegeven. Vorige jaar en waarschijnlijk ook de jaren daarvoor heeft geen enkele weidevogel op het land van Vitens gebroed. Het was zeer opvallend om te zien hoe niet mesten bij Vitens een enorme reductie van de groei van het gras veroorzaakte waardoor er een heel geschikt grasland met afwisselend hoge en lage stukken ontstond waar zich direct een mooie populatie grutto's, tureluurs en Kieviten vestigde. Helaas is tegen de afspraak in het oostelijke gedeelte van het Vitens land op 15 mei gemaaid wat het verlies van enkele broedsels grutto en Kievit heeft veroorzaakt.

Op de gebruikelijke wijze zijn de broedresultaten en successen vastgesteld. Broedlocaties worden aangeduid met de notering zoals eerder geïntroduceerd en aan het eind van dit onderdeel toegelicht. Dit leidde tot de volgende resultaten:

Grutto

Op V1 hadden 2-3 grutto's een nest. Op V2.1 een nest en op V2.2 2 nesten. Een van de vogels op het tweede veld had een kleurring en was geringd op De Hoon.

Bij Vitens vestigden zich 3 paar grutto's waarvan twee vogels geringd waren op De Hoon. Dit betekent dat De Kroon/Vitens erg aantrekkelijk is als opvang van broedvogels van De Hoon.

Scholekster

Bij de PD een nest voor het eerst sinds De Kroon als reservaat bestaat. Helaas zijn de eieren niet uitgekomen.

Tureluur

V1 1-2 een nest, op V2.1 1 mogelijk nest en op V2.2 plus de PD 3 nesten. Bij Vitens 3 paar.

Kievit

V1 5-6 paar, V2.1 1 paar, V2.2 1 paar en 2-3 paar bij de PD. Bij Vitens 5 paar.

Kleine plevier

2 paar bij de PD een nest met 4 eieren lag pal naast de hut. Helaas geen jonge vogels grootgebracht.

Slobeend

3-4 paar

Krakeend

2-3 paar en 2 paar bij Vitens

Kuifeend

1 paar

Wilde eend

4 paar en 2 paar bij Vitens

Meerkoet

4 paar bij Vitens 1-2 paar

Overig

Ofschoon er geen broedgeval kon worden vastgesteld werden er in juni 3 man zomertalingen op de PD gezien. Opmerkelijk was de aanwezigheid in de gehele broedtijd van een paar wintertalingen. Ook was er vaak een paar bergeenden maar ook die hebben er niet gebroed. Een paartje visdiefjes verbleef een tijdje op de PD maar heeft zich toch niet gevestigd. De witte kwikstaarten die voortdurend bij de PD aanwezig waren ook later met jongen broedden waarschijnlijk in de knotwilgen langs de wetering. Op 3 juni was er een hevig alarmerende man gele kwik met 2 jongen bij de PD. Vermoedelijk betrof het vogels die in de buurt hebben gebroed.

Waarneming	2015	2016	2017	2018	2019
Grutto	3-5	2(2)	3-5 (3)	7-8(4-5)	8-9 (4-5)
Kievit	2	4-5(0)	4(1)	9(3)	14-16 (4-6)
Tureluur	2	2-3(2)	5(5)	5-6(5)	9 (4-6)
Meerkoet	-	-	1(?)	enkele(?)	5-6 (3-4)
Slobeend	1	1?	2(?)	3(3)	3-4 (?)
Wilde eend	0	1	2(2)	4(4)	6 (?)
Krakeend	-	-	2(2)	2(?)	4-5(?)
Kuifeend	0	1(1)	1(1)	1-2(?)	1(?)
Nijlgans	-	-	1(1)	0	0
Graspieper	0	1-2(1)	0	0	0
Witte kwikstaart	0	0	1(1)	0	0
Rietgors	0	1?	0	0	0
Kleine plevier	1?	0	2(?)	2(1-2)	2 (0)
Kleine karekiet	0	0	1	0	0

Conclusies

2019 was weer een heel goed jaar voor de weidevogels in dit gedeelte van het Eiland van Schalkwijk. De toename van het aantal broedparen komt vooral op conto van het land van Vitens waar door het gewijzigde gebruik van het land veel 'nieuwe' paren zich hebben gevestigd. De succesvolle samenwerking met Vitens en vooral Renée van Assema (heel veel dank!) zal hopelijk ook in de toekomst leiden tot een prachtig en substantieel weidevogelgebied op deze plaats van het EvS. De voorgenomen vernatting van het westelijke gedeelte van het land van Vitens zal hopelijk tot een verdere verrijking van het gebied gaan leiden. Er wordt gekeken naar de mogelijkheid om bloemrijke zones in dat gedeelte van het land van Vitens te verwezenlijken.

Verklaring gebruikte codes:

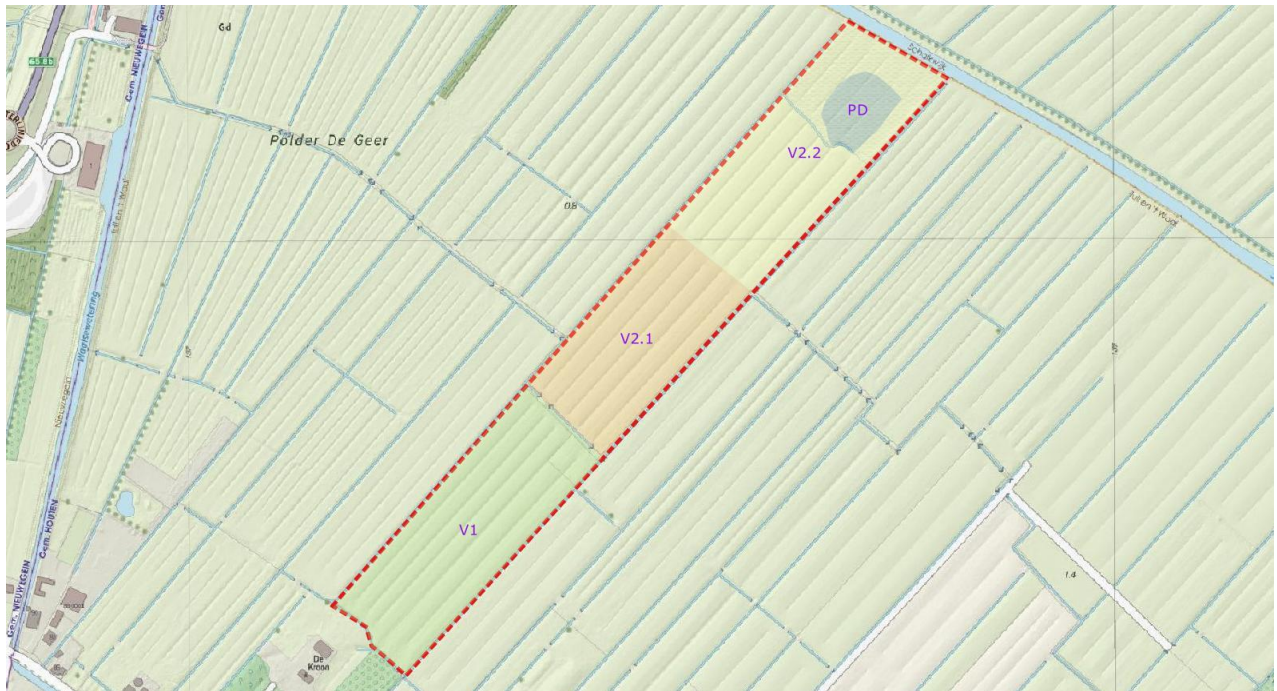
V1 Het veld vanaf de ingang tot de hoofdwaterring.

V2.1 Het veld na de hoofdwaterring tot het hek aan de oostzijde halverwege het tweede veld.

V2.2 Het veld na dat hek tot het dwarsslotje.

PD Het plasdras tussen het slotje en de wetering.

Op V1, V2.1 en V2.2 zijn zes akkers gescheiden door vijf greppels. De akkers worden aangeduid als A1-6 waarbij 6 de meest westelijke akker is. Dus V2.2A5 is de vijfde akker op het tweede veld na het hek.

Figuur 1 Perceelsindeling De Kroon

Verslag vogels De Kroon

Bijzondere waarnemingen

In dit onderdeel wordt ingegaan op de bijzondere vogels die De Kroon in 2019 bezochten.

Ook dit jaar bezochten verschillende mannetjes zomertaling de plasdras op De Kroon. Eind juni zelfs drie exemplaren tegelijk. We houden de hoop op een toekomstig broedgeval!

Twee lepelaars hebben zich dit jaar ook voor het eerst op De Kroon laten zien net als twee waterrallen die eind augustus enkele dagen langs de plasdras foerageerden. Ook was er de eerste waarneming van oeverloper, bonte strandloper, ijsvogel en zingende bosrietzanger.

De aanwezigheid in de broedtijd van gele kwikstaarten en een paartje visdieven en scholeksters suggereren dat die wellicht ook zullen gaan broeden op De Kroon.

Door de vele veldmuizen en vogels waren er dit jaar opvallend veel en vaak roofvogels te zien op De Kroon. Dat betrof vooral torenvalken, buizerds en bruine kiekendieven. Ook de slechtvalk en sperwer lieten zich regelmatig zien.

Foto Ben de Kruijff

Ook dit jaar was de plasdras een walhalla voor watersnippen die met tientallen tegelijk op voorjaars- en najaarstrek kwamen foerageren. Vaak werden ze vergezeld door witgatjes, bosruiters en een enkele kemphaan.

Verslag technische commissie

Beheer en gebruik de Kroon 2019

Dit jaar kon het vossenraster al op 7 maart op de Kroon geplaatst worden omdat het niet nodig was de slootkanten te frezen en er weer is gekozen om geen ruige mest uit te rijden. Het was dit jaar niet nodig om later in het seizoen onderlangs het vossenraster te maaien. Er zijn geen aanwijzingen dat vossen De Kroon in de broedtijd hebben bezocht.

Eind juni zijn de laatste jonge weidevogels uitgevlogen en is er gemaaid. Er zijn 166 balen gras geoogst. In 2018 en 2017 was de opbrengst respectievelijk 149 en 148 balen. Dat betekent dat ondanks het al twee jaar niet bemesten er zeker geen vermindering in opbrengst optreedt.

Vlak voor het maaien zijn de planten- en insectensoorten geïnventariseerd. Het was aanvankelijk het plan om het gras in het najaar opnieuw te maaien maar de weersomstandigheden lieten dat niet toe. Eind oktober is begonnen met begrazing door 60 schapen.

Het nieuwe inundatiesysteem op het tweede veld werkte goed tot het ogenblik dat er een verstopping is opgetreden in de buis die het water vanuit de wetering in de scheidingsloot De Kroon/Vitens laat lopen. Hierdoor kon het peil in die sloot niet voldoende hoog worden gekregen om het tweede veld te inunderen. HDSR zal in februari 2020 de buis vervangen. De aangepaste plasdras trok nog meer (weide)vogels dan voorheen. Ook dit jaar is er veel tijd gestoken in de bestrijding van akkerdistels en ridder-/krulzuring. Dit gebeurde in de zomer zowel chemisch als door uitsteken. De graafwerkzaamheden hebben een explosieve toename van deze planten veroorzaakt. In het begin van de herfst was het leeuwendeel van deze planten weer verdwenen.

Foto Jan Vrerink – de vaste kern vrijwilligers die het beheer uitvoeren op De Kroon

Vitens

Om de weidevogels te helpen en om te voldoen aan de regelgeving voor waterwinning zijn er door Vitens beperkende bepalingen opgenomen in de pachtovereenkomst zoals uitgesteld maaien, geen gebruik van bestrijdingsmiddelen en geen bemesting op het gedeelte wat aan De Kroon grenst. Dit laatste leidde tot een enorme verandering in de vegetatie. De grasgroei was veel minder en er kwamen plekken met hoog gras omgeven door stukken met veel minder gras. Dit leverde een heel aantrekkelijk biotoop op voor de weidevogels die zich in forse aantallen zijn gaan vestigen zoals drie paar grutto's, drie paar tureluurs en vijf paar Kieviten. In voorgaande jaren broedde hier geen enkele weidevogel.

Met Vitens zijn afspraken gemaakt dat de vrijwilligers van WEvS de broedvogels monitoren zodat de pachter geïnformeerd kan worden wanneer er gemaaid kan worden. Helaas heeft de pachter zich hier niet aangehouden en is er midden in het broedseizoen gemaaid.

In samenspraak met Vitens is nagegaan hoe het gebied door vernatting nog aantrekkelijker gemaakt kan worden voor de weidevogels. Hiervoor zijn reeds wat voorzieningen in de greppels aangebracht en is er ook een mechanische proefinundatie uitgevoerd. Het is de verwachting dat in 2020 wanneer de eerste waterwinputten zullen worden geslagen er ook meer permanente voorzieningen voor vernatting door Vitens zullen worden aangebracht.

Verslag flora- en insecteninventarisatie De Kroon

uitgevoerd juni 2019 door Karin Lenten, Frans Kok en Richard Janzen van IVN Nieuwegein

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	KFK	Fam	Est	2019
Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>	9	43	x	x
Akkerkers	<i>Rorippa sylvestris</i>	8	17		x
Beekpugne	<i>Veronica beccabunga</i>	8	35		w
Beemdlangbloem	<i>Festuca pratensis</i>	8	50	x	x
Beklierde duizendknoop	<i>Persicaria lapathifolia</i>	9	12	x	x
Blaartrekkende boterbloem	<i>Ranunculus sceleratus</i>	9	5		w
Blauw glidkruid	<i>Scutellaria galericulata</i>	32	9	x	
Blauwe waterereprijs ?	<i>Veronica anagallis-aquatica</i>	6	35		w
Bleke klaproos	<i>Papaver dubium</i>	8	6		t
Duizendblad	<i>Achillea millefolium</i>	9	43		x
Echte kamille	<i>Matricaria chamomilla</i>	9	43	x	x
Echte koekoeksbloem	<i>Silene flos-cuculi</i>	8	11	x	
Echte valeriaan	<i>Valeriana officinalis</i>	9	41	x	x
Engels raaigras	<i>Lolium perenne</i>	9	50	x	x
Es -	<i>Fraxinus excelsior</i>	9	115	x	
Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i>	9	28	x	
Geknikte vossenstaart	<i>Alopecurus geniculatus</i>	9	50	x	x
Gekroesde melkdistel	<i>Sonchus asper</i>	9	43	x	x
Gele lis	<i>Iris pseudacorus</i>	9	53	x	
Gele plomp	<i>Nuphar lutea</i>	8	60	x	
Gele waterkers	<i>Rorippa amphibia</i>	9	19	x	
Gestreepte witbol	<i>Holcus lanatus</i>	9	50	x	x
Gevleugeld helmkruid	<i>Scrophularia umbrosa</i>	5	35	x	
Gewone duivenkervel	<i>Fumaria officinalis</i>	7	7		t
Gewone hoornbloem	<i>Cerastium fontanum s vulgare</i>	9	11	x	x
Gewone waterbies	<i>Eleocharis palustris</i>	8	49		w
Glanshaver	<i>Arrhenatherum elatius</i>	9	50	x	x
Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>	7	50	x	x
Greppelrus	<i>Juncus bufonius</i>	9	48		w
Groot streepzaad	<i>Crepis biennis</i>	7	43		x
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>	9	67	x	x
Grote egelskop s.l.	<i>Sparganium erectum</i>	9	125	x	x
Grote kattenstaart	<i>Lythrum salicaria</i>	9	85	x	
Grote klaproos	<i>Papaver rhoeas</i>	8	6		t
Grote ratelaar	<i>Rhinanthus angustifolius</i>	7	35	x	
Grote vossenstaart	<i>Alopecurus pratensis</i>	9	50	x	x
Grote waterweegbree	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	9	44	x	w
Grote weegbree	<i>Plantago major s major</i>	9	34	x	x
Grove varkenskers	<i>Coronopus squamatus</i>	7	17		x
Haagwinde	<i>Convolvulus sepium</i>	9	108	x	
Harig wilgenroosje	<i>Epilobium hirsutum</i>	9	25	x	x
Heen	<i>Bolboschoenus maritimus</i>	8	49	x	
Heggenwikke	<i>Vicia sepium</i>	8	24	x	x
Herderstasje	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	9	17	x	x
Herik	<i>Sinapis arvensis</i>	8	17		x
Holpijp	<i>Equisetum fluviatile</i>	8	4	x	x
Hondsdrif	<i>Glechoma hederadea</i>	9	32		x

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	KFK	Fam	Est	2019
Kamgras	<i>Cynosurus cristatus</i>	8	50	x	x
Kleefkruid	<i>Galium aparine</i>	9	39	x	x
Klein hoefblad	<i>Tussilago farfara</i>	9	43	x	
Kleine klaver	<i>Trifolium dubium</i>	9	24		x
Kleine varkenskers	<i>Coronopus didymus</i>	6	17		t
Kleine veldkers	<i>Cardamine hirsuta</i>	9	17	x	
Kluwenhoornbloem	<i>Cerastium glomeratum</i>	8	11	x	
Kompassla	<i>Lactuca serriola</i>	8	43		t
Koolzaad + Raapzaad	<i>Brassica napus + rapa</i>	9	17	x	x
Korrelganzenvoet	<i>Chenopodium polysermum</i>	8	8		t
Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	9	50	x	x
Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>	9	5	x	x
Kruldistel	<i>Carduus crispus</i>	9	43	x	x
Krulzuring	<i>Rumex crispus</i>	9	12	x	x
Kweek	<i>Elytrigia repens</i>	9	50		x
Lidrus	<i>Equisetum palustre</i>	9	4	x	x
Liesgras	<i>Glyceria maxima</i>	9	50	x	x
Madeliefje	<i>Bellis perennis</i>	9	43		x
Mannagras	<i>Glyceria fluitans</i>	9	50	x	x
Melganzenvoet	<i>Chenopodium album</i>	9	8		t
Moederkruid	<i>Tanacetum parthenium</i>	8	43		t
Moerasandoorn	<i>Stachys palustris</i>	9	32	x	
Moerasbasterdwederik	<i>Epilobium palustre</i>	7	25		w
Moerasdroogbloem	<i>Gnaphalium uliginosum</i>	8	43	x	w
Moeraskers	<i>Rorippa palustris</i>	9	17	x	x
Moerasrolklaver	<i>Lotus pedunculatus</i>	9	24		w
Moerasvergeet-mij-nietje	<i>Myosotis scorpioides</i>	8	31	x	x
Paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>	9	43	x	x
Paarse dovenetel	<i>Lamium hybridum</i>	9	32		t
Pijlkruid	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	8	44	x	x
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>	9	17	x	
Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	9	48	x	x
Ridderzuring	<i>Rumex obtusifolius</i>	9	12	x	x
Riet	<i>Phragmites australis</i>	9	50	x	x
Rietgras	<i>Phalaris arundinacea</i>	9	50	x	x
Rietzwenkgras	<i>Festuca arundinacea</i>	9	50		x
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>	9	24	x	x
Rode waterereprijs	<i>Veronica catenata</i>	8	35		w
Rood zwenkgras	<i>Festuca rubra</i>	9	50	x	x
Ruige zegge	<i>Carex hirta</i>	9	49	x	x
Ruw beemdgras	<i>Poa trivialis</i>	9	50	x	x
Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>	9	5	x	x
Schijfkamille	<i>Matricaria discoidea</i>	9	43	x	x
Slanke waterkers	<i>Nasturtium microphyllum</i>	7	17		x
Slipbladige ooievaarsbek	<i>Geranium dissectum</i>	9	27	x	x
Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>	9	34		x
Smeewortel	<i>Symphytum officinale</i>	9	31	x	x
Speerdistel	<i>Cirsium vulgare</i>	9	43	x	x
Spiesmelde	<i>Atriplex prostrata</i>	9	8		t
Straatgras	<i>Poa annua</i>	9	50	x	x
Struisgras	<i>Agrostis</i>	9	50		x

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	KFK	Fam	Est	2019
Timoteegras s.l.	Phleum pratense	9	50	x	x
Tuinwolfsmelk	Euphorbia peplus	8	26		t
Varkensgras	Polygonum aviculare	9	12		t
Veenwortel	Persicaria amphibia	9	12	x	x
Veerdelig tandzaad	Bidens tripartita	9	43	x	
Veldbeemdgras	Poa pratensis	9	50	x	x
Veldereprijs	Veronica arvensis	9	35	x	
Veldgerst	Hordeum secalinum	7	50	x	x
Veldlathyrus	Lathyrus pratensis	9	24	x	x
Veldzuring	Rumex acetosa	9	12	x	x
Vierzadige wikke	Vicia tetrasperma s.tetrasperma	6	24	x	
Viltige basterdwederik	Epilobium parviflorum	9	25	x	
Voederwikke	Vica stavia s stavia	c	24		x
Vogelmuur	Stellaria media	9	11	x	x
Vreemde ereprijs	Veronica peregrina	6	35		t
Watergentiaan	Nymphoides peltata	8	110	x	
Watermunt	Mentha aquatica	9	32	x	x
Waterpeper	Persicaria hydropiper	8	12	x	
Waterzuring	Rumex hydrolapathum	9	12	x	
Witte dovenetel	Lamium album	9	32	x	
Witte klaver	Trifolium repens	9	24	x	x
Witte krodde	Thlaspi arvense	8	17		x
Wolfspoot	Lycopus europaeus	9	32	x	x
Zachte dravik	Bromus hordeaceus	9	50	x	x
Zegroene rus	Juncus inflexus	9	48	x	x
Zomprus	Juncus articulatus	9	48		w
Zwanenbloem	Butomus umbellatus	8	117	x	x
Zwarte mosterd	Brassica nigra	7	17		x

Verklaring codes

fam. = familie

KFK = zeldzaamheid (1 bijna verdwenen tot 9 zeer algemeen)

Est = inventarisatie D. Van Est

w = rond waterplas

t = tuingrond gestort

2019: 12 juni sectie 1 en 18 juni sectie 2, 3 + waterplas

Insecteninventarisatie

Inventarisatie uitgevoerd op 13 en 18 juni 2019

Goedgekeurde insecten waarnemingen
Dertienstippelig lieveheersbeestje
Klein koolwitje, Atalanta
Kleine moeraswapenvlieg
Lantaarntje
Ruigtelieveheersbeestje
Rups Kamillevlinder,
Stro-uiltje
Vievrlekkig aziatisch lieveheersbeestje
Vroege glazenmaker
Zevenstippelig lieveheersbeestje

